

...framhald frá síðu 8

– At eg heldur ikki í hesum fornum er heilt tryggur við tað, Helle sigur, so kemur tað kanska av tí, at eg eisini havi tosað við Joan, sigur Morten Nissen.

Tá hann tosaði við Joan, var hon stödd inni í einum húsum, sum nýtt verða til ungar rúsevnisstokkur. Hon hvíldi seg just tá, áðrenn hon aftur skuldi út á gøtur, á Vesturbrúgv á útvega sær pening og heroín.

– Hon segði mær, at hon var í ferð við at gevast við rúsevnum. Joan segði mær eisini, at hon kennir fleiri gentur, sum ikki bakka við at „prostituera“ seg uttan hit, bara fyrri at vinna eitt sindur meira pening. „So langt úti havi eg so ongantíð verið“, segði hon mær, greiðir Morten Nissen frá.

Hann sigur, at eisini Joan er ein upplýst genta. Hon veit ikki bara hvussu vandamikil heroín er, hon veit eisini hvussu vandamikil eyðkvæmi er.

Morten Nissen heldur tað siggia soleiðis út, at øll hendan upplýsingin onki nyttar.

– Felags fyrri øll hesi ungu er, at tey øll vita hvat er rætt og hvat er rangt. Tey vita eisini hvat er skilagott og hvat er minni skilagott. Felags fyrri tey try eisini, at tey halda fleiri onnur vera tåpulingar. Men hvussu hesin klókskapurin og betri vitanin í veruleikanum hjálpir teimum, tað er torført at fáa eygað á, heldur Morten Nissen.

Hann sigur, at av teimum hundræðals rúsevnismissnýtarum, hann hevur tosað við, vóru tað bara nakrir heilt fáir, ið ikki vistu, hvussu vandamikil tað er at fáast við slík evni.

Upplýsing: logikkur fyrri hørur

Morten Nissen skilur væl tey, ið trúgva at upplýsing er fyrirbyrgjandi. Men sjálvur heldur hann tað vera sera ivasamt.

– Hugskotið aftan fyrri upplýsing er logist og á ein hátt sjálvandi. Vit vita, at misbrúk er skaðiligt, og onginn vil við vilja skaða seg sjálvan. Tí kunnu vit koma

til ta niðurstøðu, at upplýsing fyrirbyrgir misbrúk.

– Hesin logikkurin hevur í ein mansaldur eyðkent okkara hugburð, ikki bara í sambandi við rúsevnisfyrirbyrging, men eisini í sambandi við rúsdrekka- og tubbaksmisnýtslu, sigur Morten Nissen.

At veruleikin er tann sami, sum logikkurin kundi bent á, visir Morten Nissen hinvegin aftur. Hann visir á mongu kanningarar, gjørdar eru av ymsum upplýsingar attekum gjøgnum tíðirnar.

– Kanningararlitini eru ymisk. Nøkur vísa, at upplýsingarnar hava rættiliga litla ávirkan, aðrar at tær onga ávirkan hava, meðan uppføttar aðrar kanningar vísa, at upplýsing kann hava heimleidis skaðiliga ávirkan, sigur Morten Nissen.

Ov nógvar andsøgnir

Í fyrsta lagi heldur Morten Nissen, at upplýsing er ósannlík, torført at trúgva.

– Misnýtsla er skaðilig. Jú, men tað er tí vit rópa tað misnýtsla. Aftur og fram er líka langt. Hyggja vit at okkara hugburði til rúsevni, siggia vit, at hugburðurin er fyltur við andsøgnum, sigur Morten Nissen.

Hann heldur, at vit í okkara mentan eru serfrøðingar at venda øllum á høvdið. Til dømis eru ringastu evnini, sæð við medisinskum eygum, alkohol og tubbakk. Hinvegin eru hasj og heroín ikki so skaðiliga medisinskt. Morten Nissen heldur, at orsök til at evni sum hasj og heroín elva til so stórar trupulleikar og nógvar tjak er, at hesi evni eru bannaði.

– Tað er so ymiskt, hvussu rúsevni verða nýtt. Vit skulu t.d. ikki longur enn til Miðeystur fyrri at siggia, at har er tað gerandiskostur at roykja hasj. Tað er heimleidis náttúrligt. Sumuleiðis er tað við vini í t.d. Spania, Fraklandi og Italia.

– Vit harafturimóti roykja hasj og drekka vín fyrri í stóran mun at gerast ávirkað, sigur Morten Nissen.

Hann heldur ein annan trupulleika við upplýsing vera, at upplýsing mangan verður ov abstrakt – ikki í orðum. Tað er heldur tað,

Fundarhølið á Hotel Hafnia var fullsett til ársfundin hjá Rúsdrekka- og Narkotikaráðnum. Nóg áhugaverd sjónar- mynd: Jens Kristian Vang

at ungdomurin upplýsing ikki rættiliga at seta upplýsingarnar í samband við nakað veruligt. „Tað eru bara idi-otarnir, ið nýta heroín t.d., ikki vit“.

Snýr seg um menniskju

Morten Nissen heldur, at tosið um rúsevnismissnýtslu í alt ov stóran mun snýr seg um formlar og líkandi. Og tað heldur hann vera heilt burturvið. Hann heldur eisini hetta vera ein orsök til, at upplýsing í oyrunum hjá ungdomi virkar rættiliga abstrakt.

– Í veruleikanum snýr tað seg um menniskju. Og tað er út frá tí menniskjansliga sjónarhorninum, vit mugu taka trupulleikarnar upp, heldur Morten Nissen.

Hann visir eisini á ein annan vanda við upplýsing. Tað er hetta, at upplýsingin virkar sosialt útstoytandi.

– Tað verður jú mangan ført fram í upplýsingar attekum, at tað bara snýr seg um nøkur heilt fá fólk; um nakrar serligar bólkur. Hetta ger, at viðkomandi, ið føla seg rakt, samstundis føla seg útstoytt, sigur Morten Nissen.

Hann sigur, at just hetta verður tí sosiara, hevur sera stóran týdning fyrri ein misnýtara, og eisini fyrri ein fyrrverandi misnýtara. Sum dømi tekur hann tey, ið verða viðgjørd eftir minesota-modellinum.

– Vit siggia tað ferð aftan á ferð, at rúsevnismissnýtarar, ið verða viðgjørd eftir minesota-modellinum, klára seg best, um teir vera verðandi í tí umhvørvi, teir eru viðgjørd í. Tað er eisini ein orsök til, at teir misnýtarar, ið koma best frá viðgerðini, eru teir, sum aftan á koma at starvast við hesi somu viðgerð, sigur danski sálarlæknin.

Í Føroyum verður mine-

sota-modellið fyrst og fremst nýtt á Heilbrigdinum á Velbastað. Fleiri teirra, ið starvast á Heilbrigdinum, hava eisini fingið viðgerð á stovninum.

Jákup Lindenskov, formaður í nevndini fyrri Heilbrigðið, vísti á fundinum leygardagin aftur, at tað bara eru slík, sum koma at verða á stovninum aftaná, ið koma væl frá viðgerðini.

– Mong teirra, ið hava verið til viðgerðar á Heilbrigdinum, koma væl burtur úr rúsevnistrupulleikanum. Ikki bara tey, ið arbeiða á stovninum, segði Jákup Lindenskov.

Erna Hákonardóttir, ið hevur starvast sum rúsevnisráðgevi bæði á Heilbrigdinum og á Blákrossheiminum, vísti á, at minesota-modellið kann vera so

mannt.

– Úttanlands finnst bæði góðir og minni góðir stovnar, ið nýta soeinda minesota-modellið. Tað, sum tað snýr seg um, er at finna eitt gott stað við góðum viðgerðarum, segði Erna Hákonardóttir millum annað.

Morten Nissen segði seg púra samdan við Ernu Há-

konardóttir. Tað finnst bæði góðir og vánaligir stovnar, ið nýta minesota-modellið.

August Gabriel Wang, formaður í Rúsdrekka- og Narkotikaráðnum, saman við gestarøðaranum Morten Nissen (høgrumegin)

Mynd: Jens Kristian Vang

Oljufýrtænasta Suðuroy

Til oljufýrtænastu í Suðuroyar norðara parti søkja vit eftir dugnaligum og ágrýtnum serviceteknikara.

Oljufýrtænastan er ein abonnementsskipan, har oljufýr og ketil skulu reinsast og justerast árliga, umframt at brek skulu rættast, tá ið boðsent verður.

Fólk við útbúgving sum maskinsmiðjur, maskinmeistarar ella elektrikari hava fyrirmon.

Hevur tú spurningar um starvið, kanst tú ringja til telefon 14711.

Skrivlig umsókn við møguligum prógvum og viðmælum skal sendast til P/F Føroya Shell, Postbox 188, 110 Tórshavn.

Shell

Pål Weihe, næstformaður í Rúsdrekka- og Narkotikaráðnum var millum fundarluttakarnar á ársfundinum leygardagin

Mynd: Jens Kristian Vang

